ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ РОЗРОБКИ НАЦІОНАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Л.В. КОРОЛЬЧУК, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри міжнародних економічних відносин
Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна

Участь у Саміті ООН зі сталого розвитку в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку у вересні 2015 року, в рамках якого було прийнято підсумковий документ року «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», обумовила необхідність адаптації національних стратегій соціально-економічного розвитку держав світу до визначених 17 Цілей сталого розвитку.

Дослідження методології розробки національних стратегій сталого розвитку є важливим в контексті підвищення конкурентоспроможності економік країн світу в умовах сучасного глобалізованого світу для усіх цивілізованих держав і для України зокрема, адже дозволяє запозичувати найпрогресивніший досвід та орієнтуватися на найуспішніші практики державного стратегічного планування на засадах теорії сталого розвитку.

На особливу увагу заслуговує підхід до управління стратегіями сталого розвитку на основі безперервного вдосконалення Б. Далал-Клейтона і С. Баса на основі висновків про те, що країни переходять від сталих генеральних планів і разових ініціатив до наборів скоординованих механізмів і тривалих процесів моніторингу, навчання та вдосконалення [1]. Згідно даного підходу, країни задля досягнення Цілей сталого розвитку схильні розробляти 4 види стратегій[2]:

1. Комплексна, багатовимірна стратегія сталого розвитку – єдиний документ і процес, що охоплює економічні, соціальні та екологічні виміри сталого розвитку, найчастіше асоціюється з терміном «Національна стратегія сталого розвитку». Досвід розробки та реалізації таких стратегій з початку 2000-х років мають такі держави, як Південна Африка, Індія, Польща та Коста-Ріка, Швейцарія, Швеція, Великобританія, ЄС, Німеччина та Данія. В свою чергу, Філіппіни, Китай, Південна Корея та Бразилія максимально адаптували свої національні стратегії до підсумкового документа Саміту ООН, згаданого вище.

2. Міжгалузеві стратегії сталого розвитку, що стосуються конкретних вимірів сталого розвитку – стратегія, яка охоплює кілька секторів і стосується одного або двох вимірів сталого розвитку, наприклад, національні плани управління навколишнім середовищем або стратегічні документи зі скорочення бідності. Досвід застосування цього підходу мають такі країни, як Південна Африка, Мадагаскар, Марокко, Камерун, Південна Корея.

3. Галузеві стратегії сталого розвитку – стратегія, яка включає економічні, соціальні та екологічні виміри сталого розвитку, але зосереджена на конкретному секторі (наприклад, стратегія сталого розвитку для міністерства транспорту). Канада – єдина країна, яка застосувала цей підхід як основний стратегічний засіб. Деякі країни, такі як Великобританія та Мексика, також

розробляють галузеві стратегії на рівні міністерств, але як частину національної стратегії.

4. Інтеграція сталого розвитку в існуючі національні стратегії розвитку – окремий документ з питань сталого розвитку не готується, а концептуальні засади сталого розвитку інтегруються безпосередньо в існуючі документи і процес планування національного розвитку. Такого стратегічного підходу дотримується Мексика, як і Індія.

В свою чергу, Україна також має вагомий досвід розробки та реалізації стратегій сталого розвитку. Так, з 2015 до 2020 року в якості національної стратегії соціально-економічного розвитку діяла Стратегія сталого розвитку «Україна-2020», на зміну якій прийшла Національна економічна стратегія України до 2030 року, у якій в якості генеральної мети передбачено економічне зростання з урахуванням Цілей сталого розвитку та досягнення кліматичної нейтральності не пізніше 2060 року. Крім того, слід зазначити, що секторальні стратегії нашої держави теж орієнтовані на досягнення Цілей сталого розвитку в рамках сфери, в якій вони реалізуються.

Література:

1. Dalal-Clayton B., Bass S. Sustainable Development Strategies – A Resource Book. International Institute for Environment and Development. Organisation for Economic Co-operation and Development, Paris and United Nations Development Programme, New York. 2002. 348 p. URL: https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781849772761/sustainable-development-strategies-barry-dalal-clayton-stephen-bass (дата звернення: 20.12.2022).

2. Swanson D., Pinter L. National Strategies for Sustainable Development: Challenges, Approaches and Innovations in Strategic and Co-ordinated Action. International Institute for Sustainable Development. New York, 10-11 October. 2005. 72 p. URL: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/1427crp_10.pdf (дата звернення: 20.12.2022).